

САНА ОЛОХ

Х а н а т
1931 снл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАШТЫГААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

№ 116 (4883) 1973 снл. Балаган айыи 27 күнэ 3 харчы

НОРУОТТАР ДОБОРДОҢУУЛАРЫН ОРДЕНЫН УЗБЕКСКАЙ ССР-га ТУТТАРЫ

ТАШКЕНТ (ССТА). Балаган айыи 24 күнүгэр манна Узбекистан КП НК, уонна Узбекскай ССР Верховнай Советын республикада Норуоттар добордоһууларын орденын туттарыга аналлаах холбоһунтаах үөрүүлээх муннахтара буолла.

Мустубут дьон өргө дистри намыраабат дохсун ытыс таһынытынан ССКП НК Генеральной секретарын табаарыс Л. И. Брежнев көрүстүлэр.

Үөрүүлээх муннаах кыттылаахтара үрдүк өрө нөтөбулүүнэн ССКП НК Политбюрога састааптаах бочуотунан президиуму таппылар.

Тыл ССКП НК Генеральной секретарыгар табаарыс Л. И. Брежнев бэррилэр. Мустубут дьон тураллар уонна таб. Л. И. Брежнев дохсун овациянан көрсөллөр. Саалаба ССКП уонна киин Кийин Комитетын чизэтигэр, Политбюро чизэтигэр уруйдуур-айхаллыыр хаһылар дуораһыйаллар.

Табаарыс Л. И. Брежнев этиитэ сүнгэн бол-комтөлөөхтүн истилинэ уонна хаста даһаны дохсун, уһун ытыс таһынытынан тектотулла сырытта.

Этиитин бүтүүтүгэр табаарыс Л. И. Брежнев Узбекскай Советскай Социалистическай Республиканы Норуоттар добордоһууларын орденынан наһараадалыыр туһунан ССРС Верховнай Советын Президиумун Ыйаарын аахта уонна ордены республика знаматыгар аста.

Харда тылы ССКП НК Политбюротун чилиэнигэр кандидат, Узбекистан КП НК бастаан секретара Ш. Р. Рашидов эттэ.

Үөрүүлээх муннаах кыттылаахтара бэйэлэрин этиилэригэр үрдүк наһараада иһин Коммунистическай партияга, Советскай правительствода иһин махтаах биллэрдилэр.

Узбекистан үлэиттэрин үрдүк наһарааданан Казакстан, Азербайджан, Киргизия, Таджикистан, Турмения компартияларын НК бастаан секретардара эсэрдэлэтилэр.

Мустубут дьон сүнгэн өрө нөтөбулүүнэн ССКП Кийин Комитетыгар, ССРС Верховнай Советын Президиумугар, ССРС Министрдарын Советыгар эсэрдэ сурун ылынылар.

Сибииргэ бурдук быһыыта

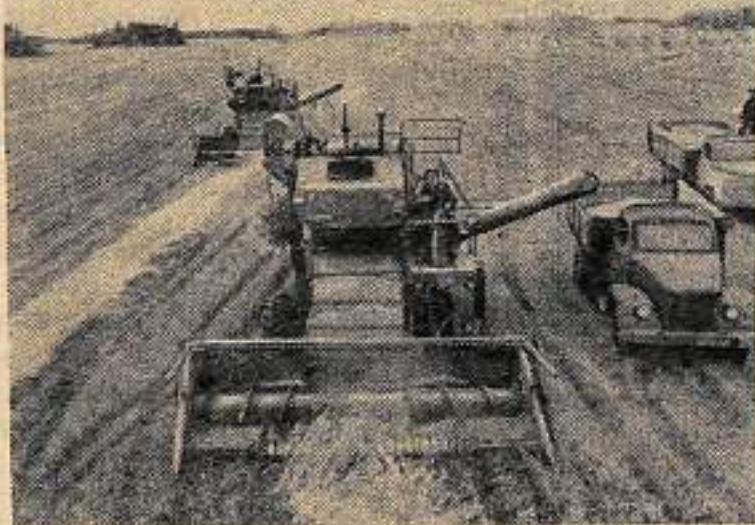
Советскай Союз бурдугу үүнүгэр оройуоннарыгар барыларыгар курдук, Новосибирскай уобалас хаһайыстыбаларыгар сана үүнүүнү хомууу өрө көтөрүллэн үлэһэһин быһыытыгар-майгытыгар барар. Манна Карагатский оройуоннары «Знаменская» совхоз сирин өгөрөөчүлэри талара былдыһыт кыбычаан бааһыналартан гектартан уон сэттэһин центнер саласкаты-тыллыыт сэлэһинэй үүнүүтүн хомуйаллар.

Быһыл бу совхоз государствода былаанна таһынан сүүрбэ тыһыыча центнер бурдугу туттарыада.

Снимокка: «Знаменская» совхозка бурдук хомуура
А. Полянов фотота.
ССТА фотохрониката.

ДОБОРДУУ БЫЛДЫТТЫ

БЕЛГРАД (ССТА). Балаган айыи 24 күнэ, ССКП БК Политбюротун чилиэни, ССРС Министрдарын Советын Председателя А. Н. Косыгин бүгүн Югославия столицатыгар ЮСФР Союзнай Исполнительнай Вечетин Председателя Д. Бледич аһырытынан официальнойдык добордуу былдытты кэллэ.

ССКП райкомун XII пленумун туһунан информационнай иһитиннэри

1973 снл балаган айыи 25 күнүгэр ССКП оройуоннаабы комитетын XII пленума буолла. Пленум маннаах бөһү-руостары дүүһүстэ:

1. Обществений сүһү ыстыгыи тарийинга үөскээбит ыарахаттары туоратымга оройуоннай партиянай тэриэте соруктарыи туһуулан.

Дакылаатчыт ССКП райкомун бастаан секретара тиб. И. П. Листинов.

2. Оройуоннаабы партиянай тарийага учараттаах XXIII конференциятын мисыра туһуулан.

Таб. И. П. Листинов дакылааттаах дүүһүлэһинге көпөһингэ тыа эттигэр: тт. Р. А. Филиппов—ССКП райкомун чилиэни, Эрлик Эрстенин аатынан колхоз председатели, В. Х. Жеб-самин—ССКП райкомун чилиэни, Субуруускай аатынан совхоз директора, Р. Х. Кривошапкин—ССКП райкомун чилиэни, партия райкомун инструктора, А. Е. Филиппов—үөрэх оройуоннаабы отделын сабадистсыйа, Н. П. Гонгорьев—ССКП райкомун чилиэни, өг-үүт промышленноһун оройуоннаабы комбинатын директора, С. И. Сорогов—ССКП райкомун чилиэни, тыа хаһайыстыбатын управлениетын начальнига, П. П. Дьячковская—Калинин аатынан колхоз председатели, А. А. Смацев—ССКП райкомун чилиэнигэр кандидат, Хатылы кэһилиэһин Советын исполкомун председатели, В. Ф. Ермолаев—тыа хаһайыстыбатын управлениетын кылаабынай агроном, Е. П. Коркин—ССКП райкомун чилиэни, Ленин аатынан колхоз председатели, И. Н. Попов—совхоз Кытаанах отделениетынаабы партиянай тарийага секретара, В. С. Лыткин—ССКП райкомун чилиэни, Карл Маркс аатынан колхоз председатели, А. А. Шадрин—«Сельхозтехника» оройуоннаабы холбоһутун управлениыа, М. И. Бельих—райсовет исполкомун председателии солубууаччы.

Пленум үлэтигэр ССКП обкомун секретара И. А. Матвеев кыттыыи мала уонна удахан этиини өтөрдө.

Пленум дүүһүлэһиллэбит бөһүрүөскэ киһи уураады илэһинэ.

ССКП райкомун пленума иккис бөһүрүөскэ оройуоннаабы партиянай тарийага учараттаах XXIII конференциятын 1974 снл тохсунуу 8 күнүгэр ытыгарга уузмах ылыны.

Пленум оройуоннаабы XXIII партиянай конференцияны көрсө партиянай-тарийага, партиянай политическай үлэни туһууларын тохсус пятаахты быһаарыылаах үһүс сылынаабы государственнай былааннары уонна социалистическай аб-һэсталистыбэдэри үрдүк хаачыстыбаахтык толорууну итингэ аһара толорууну хааччыыар бары былааннары ыла-лардыгар бары мафияабы сүһүөх партиянай тарийага, пар-тиянаар уонна партбюролар секретардарын абһаһыастаа.

Күһүнгү күннэ түбүктэрэ

ОРОЙУОНКА БАСТАНЫНАН

Ленин аатынан колхоз (быра-былаанна председатели Е. П. Коркин, кылаабынай агроном В. К. Корень) 350 гектар ин-сугар 410 гектарга хадыммаан хорутан, оройуоннай бастаанынан былаанна аһара толордо.

Калинин аатынан колхозка 234, Эрлик Эрстенин аатынан колхозка 570, Субуруускай аатынан совхозка 750 гектар хоруту-лууна. Карл Маркс аатынан колхозка иккис агрегат үлэтир да, хорутуу сирдэре 90 гектар өрө.

Билэтин 13 агрегат баһынага ымадыар. Бу чугастаары күннэри толору туһуулан, үрдүк өгөрүм-

туолаахтын үлэһэтэххэ, аны 376 гектары маһа уурдардахха, оройуон хадыммаан хорутуу бы-лаанна толоруун сөп.

ЭРИЛИКТЭР БҮТЭРДИЛЭР

Оройуон хаһайыстыбаларда снэма бурдуустарын үстэн би-рин өрө—3770 центнери ыраа-таатылар. Ити иһигэр Карл Маркс аатынан колхоз сэлэлтэте бу туһуулан олох да санаамакка өлө-рөр. Субуруускай аатынан сов-хозка эмиэ холкутуууу баар. Манна сэлэлтэ даһаны бу биһир-эһинэттээх үлэни уһатар-көсүтэр, күһүнгү иһигэ көмгө тутту-маһаан биһиргэ аһаһаат буол-дулар диэххэ маада.

Эрлик Эрстенин аатынан колхозка 2100 центнери ыраа-таатылар. Онон былааннарык то-лордулар.

АРАЙ БАХСЫГА НАБЫЛЛАР

Эрлик Эрстенин аатынан колхоз 110 тонна хөртүөннү снэмаһын уурууна, аһиниги ыһыага сөп буолар снэма ха-а-чына. Субуруускай аатынан совхоз тийбэт снэмаһын Мэгэ-Хатлаас оройуонун Ленин ааты-нан совхозтун таһынан эрэр, бу күннэргэ барытын тийбэт араама.

Карл Маркс аатынан колхозка снэма хөртүөннү аһиниги. Ол үрдүкүн ону булуутуу маһа толкуйлаан көрө иһиктэр. Оттоо бийыа хранилищени тутуулаах-тарыи садалаатылар даһаны.

П. МАНАРОВ.

БИИГИ КОРР.

Депутат

быыбардааччыларыгар

РСФСР Верховнай Советын депутата Гуляева Екатерина Петровна оройуоннаабы бытовей комбинат коллективыгар сылдьан быыбардааччылары кытта көрү-тэ. Кийин комбинат үлэтин-хамна-һын кытта билсизтэ, рабочайда-ры кытта бэсиздэлэстэ уонна РСФСР Верховнай Советын кэ-лиин буолбут сессиятын үлэтин, онно туруорууллубут сорунтар тустарынан кэпсээтэ.

Депутаты кытта көрсүһүүгэ комбинат рабочайдара А. Е. За-харов, Е. П. Ноговицына, М. С. Шеломов, П. Д. Толстоухова тыл этилэр.

Субуруускай аатынан совхоз Сылааннаабы отделениетын ыһы-нымакытара быһааһы снэма аһы-мһыгар ылаһыйууан 4880 цен-тиер үүтү ыһа соруктарыи 111,8 бырыһыан толордулар, графигы 558 центнеринэн ку-ордылар.

Үүккэ государствода кытта аһаһан аһыс ыһа 105,9 быры-һыан толорулуна, 3865 онсугар 1096 центнер үүт туттарыла-ны.

Отделение бригадодариттон үүтү маһыиһа Уһун Куол бири-гээдэте бастаан иһэр. Уһаа этил-либит көмгө маһа 3448 цен-тиер үүт маһахтаах былаан 18 бырыһыанынан аһарылына. Былырыныгы туһааннаах кам-нааар 139 центнеринэн ыһа

СЫЛАҢ ЫАННЫКСЫТТАРЫГАР

үрдүтэ. Биритгэде государствода 2731 центнер үүтү аһылыыр сорудаһын 116,5 бырыһыан то-лорон эмиэ бастаата.

Сылыыктарыи социалисти-ческай куоталаһыага 81942 ки-лограмы маһаарыи 114 быры-һыан толорон, отделениеде инни-каһаан Уе-Колуйа ферматын кол-лективна кыһыи бэһэһе ыла.

Иккис маһытааһа уон биһир маһымакыттаах Тэһыыкы ма-чат-комсомольскай ферматы 177874 килограммы ыһа былаа-һын 113 бырыһыан толордо. Ферма коллективна быһыл 230800 килограмм үүтү маһтаах. Кийи бу соругун Улуу Октябрьскай социалистическай революция 56

сызыи туолуутун көрсө 101,3 бырыһыан толорон тийбэтэ ду-луһай үлэтир. Манна кэһиликк Советын депутата, коммунисти-ческай үлэ үлэринсэ пенсионер-ка Мария Прокопьевна Вишук-рова 17 ыһахтарыи 100 бы-рыһыан төрөккөй төрүөү ылап турал, бириджилэрттон 1360 онсугар 1520 килограмм үүтү ыһа отделение маһымакыттарыи өртөлөрүгар бастаата.

Сылаан маһымакыттары инти-летка үһүс, быһаарымаах сы-лынаабы соруктарыи этиһип-лээхтик төлөрөр туһугар таһа-рымаахтык үлэтин-хамыы сыл-дылар.

Улуу ЛЕНИН
аатынан
айабыт, үлэлиибит,
бит уонна олоробут

Официальной опдел

БИЙЛ оройуонга сирэ мелиорациялааһын үлэлэрэ өдүс бытаанынчы ымытылан, государственнай бытаанын толорула маралаттар үөхкүстүлэр. Би күрүс, сирэ төрдүттөн туусаран өгөрүүгө государстваттан 533 тыһыынча солкубай берилибэтиктэн, 264 тыһыынча солкуобай туһаныллан, былдаах 48 бырыһыан толоруллан ийэр. Тыаны баайынара анаан солоскуунга 255 тыһыынча солкуобайдаах үлэ ымытлар былдарга, 83 тыһыынча солкуобайынан өбөтөр 32 эрэ бырыһыан толорулуунна. Ходуһаны төрдүттөн туусарыы 3055 гектар өнүктөр баара-суора 672 гектарга ымытылланта.

Мелиорациялааһын былаана туолуохтаах

Бадарзэтигтэртэн Чурапчы ПМР-та 1600 гектар тэнгэрдүүтэн тулсарар бызаанын 95 гектарынан гонша тыагы бааһынара солообунга 110 тыһыынча солкуобайдаах үлэни мытарын оннугар 41 тыһыынча солкуобайдаах үлэни толорон, сылаады государственнай бызаанын тохтор турткка киллэрдэ. Оттон «Сельхозтехника» оройуонизары отделениета тыагы бааһынара солообунга 105 тыһыынча солкуобайдаах үлэни ытыахтаагар эмиэ баары-суога 23 тыһыынча солкуобайдаах үлэни толорон нһэр.

Чурапчы ИМК-та Хонду үрөсү ууну халытан нүөлөсүтөр системаны өтөрүүгө 58 тыңыныча солкубайынах үзүн чыгыштаарын 16,4 тыңыныча солкубайынан толордо. Машина үлө хаачыстыбата мелтох. Бу бадарэатчит Мындабаалы; мөччирэни нүөлөсүтөр систематын өтөрүр билаазынан айна ыраадынан толорбокко ийэр. Грабий пугарга самосвал массыналар суохтарынан бу об'ектка үлө бүктүмү да тохтотуллубут. Субуруускай аатынан совхозка «Сельхозтехника» ИМК-та, Туолбукка Таатта ИМК-та, Мында, айыма Чурапчы ИМК-та гудуурыйн мөччирэни өтөрүр үлөсүрүн бытыар-тылар.

Хөдүүдэд минеральной усунуудуу киалэрин бйлаага 21 өрө бйртйиын туола. Ордуг Луан аатын, Калинин аатын усно Карл Маркс аатын конхестар куттуунаах үлэрин минералыклар. Хааааыстыбалар өнчөөр наада булар минеральной усунуудууларын заяага бйлаагынаа тийтэринин сатаааа иликтэр.

Хангайн сумбалар бэйлэрийн күүстэринээ 600 гектар хо-
дууа сүрин дэскалан өнөрөөхтэй булаамарын тохтуур-
ланин бичиган, Эрлик Эрстийн агуулан колхозтар үнэн
Сүбүүрөөсэй агуулан сөнхсэ от сөнхсэй хамууу булаамар
эвнэ гүрөөдүдэр. Онон өгөөдүдүт сүгэ от сөнхсэй
Ыһын мытдылыбата. Эгэ буур бэйлэтары өрөмөннээһин
үлэс барбата. Итинэн курааны утары өхсүүүгэ үлэ мөлтөх
түрүктээх.

Ленин аатынан колхозтан ураты хаагайчысыбалар сала-
бааччылары, метеофатордар уонна тыа хаагайчысыбалар
управлениета сирин төрдүттөн туспаран өйөрүү уонна салсык
нүөлсүтүү систематын үлээрин документацаларын өлөттө-
руунан быланнаахтык дьарытамматтар. Ити курдук кул-
туралык маччыры, нормовой кулчуураалар ыһымыларын сит-
гэрлэр системаларын өйөрүүтэ сөптөөх болгонуну үүрбэттэр.

Сири өгөрөр механизатордар ортолорулар нигэр үлгээ үтүс итөөстөр бааллар, ордук Чурагчы ПМК-гар дьэсенин-
лине мөлгөх туруктаах. Манна биридизация үлгүттөргө
социалистическая эбэһэтэлистери ымыннан куотала-
һымын ымынахтык тэрийин кыһан ытыллыбат.

Адыях хонуктаарыта партия райкомун бюрета СССР КХ атырдах ыйынаары (1973 с.) сире мелиорациялааһынга таһаарбыт уураарын олэххо киллэринга оройуонга мелиоративнай үлэлэр былааннарын толорон аһын тургун туһурап тыа хайааһыстыбатын управленнетын начальнига С. И. Сергеев дакиллатын дуулласта. Бүөҥүр сире өбүгөр бодараатчыттары, ордун Чурапчытаары ПМК уонна «Сельхозтехника» оройуоннаары өздөлөннотин таһаарчыларын былааннаах үлэлэрин толорууну хааччылаһарыгар абазиннэстээн, чопчу соруутары туруоран, кинэ уураады ыйыһа. Чураахха бу күннэрдээһи практической соруутары толорууну быһынн, кэлэр өттүгөр курааны утары охсуһуу дьөлүннээх таһаары быһымытынан 1974 сылын тарааһан Нютара уон-Амма угуоҕуҕу урахтарыгар сире тартууан туһааран оҕо-у үлэлэрин мытарга райсовет исполкомугар уонна тыа хонуктаары управленнетыгар сорууаһынна.

Уус-Алдан оройуонун аабы Үлэ Кыһыл Знамята орденнаах
Партизан Заболоцкай аатынан колхоз ыччат наставнига
Социалистическай Үлэ Геройа А.С. Копырина салайааччылаах
„ЫБЛКС 50 сылын“ аатынан ыччат-комсомольскай ферматын
Ы Н Ы Р Ы Ы Т А

Бишлагы дээр Бийнхэ, нонсомолдотарга уйна советский ыччаттарга, улуучуу хөрүүлэх уйна элэлэттэх. Тохус патилетик—бу советснэй дьон ымаймы сага сабахтарыгэр хордылыыр улуунаннах кэрдис изинэрэ. Икин бүтүүн киби аймах ССРС кыһыл комус юбилейн уйна бийиги республинабыт—Саха АССР килбизиннэх 50 сылын бэлэтиир кирбинлэрин арыйда уйна ССНП XXIV сылын уураахтарын олоххо ниллэрин күүрээннэх түгэинэн буолар. Оттон кэлэр сылта—Ыччат Соһугар Владимир Ильич Ленин атын нигэри 50 сылын туолар. Бу юбилей—советский ыччат бүтүүнүн, бары прогрессивнай эдэр ыччат уйна ленинскэй идея өрөгөйдөөһүнүн быраайынньыга. Онон туох бар дьобурбутун, өйбүтүн-санаабытын Ийич идеалларын олоххо ниллэрин улуу дьыалатыгэр туһайыахтаахпыт уолга мэлдьитин Ленинини үлэтиирэ, үөрэмэргэ иткэнэ олорорго дьулуһуотаахпыт.

Партия XXIV съезин хураахтарын уонна тохсус пятилетка быыованнарын олоххо ниллэрингэ республика эдэр сааһа үлэсэ ситиһинитинэн, үрдүк патриотическай уонна политическай көбүнэн, байэтин энтузиазмынан Саха республикатын комсомолун историятыгар умуулуубат страницалары суруйар. Улааттар уонка кыргыттар производство бары көрүгүлэригэр уйгуну-быйагы өгөрүүгү, тыа сириг олобун тупсарыыга, минн културатын үрдэттигэ уонна туу-бэйэ политическай билигин ханатыга үрдүк ситиһиндэннилэр. Ол курдун, сылын ахсын са-наттан санга сабалааһыннар, үлэ бастыгнарар иэли буолан умайаллар. Минилэр биһигини ба-рыбытын минни ыгыраллар.

Бүгүнкү күннөзбү билиги испит—советская наука героизмын уонна үлэбэ үтүө үгэстэрин харыстааһын уонна салгыы сайыннарыы, куоталаһын былаабын иүөрөччи нөтөбөн, төхсүс пэтилетка соруудахтарын бөлдьөгүн иининэ толоруу! Итинэн, бэйэ идэтин баһылааһынга, идейнэй буһууга-хатынга ирдэбил хаһаакытаабыр да нүүһүрэр. Ол иһин бүгүн хас биридидит бэйэбит билиибитин ханатыахаахпыт, идэбит, үлэбит бары киэстэлэгнэрин баһылаахаахпыт уонна ис ныхахтары таба түһөнүөхтээхпыт!

1972—1973 сыллардаабы кыһынты кээнэ суёбу нитиитин бөдөүнтэлэрин сөгөүүн, уонна сөбөтүөлкэлээһини улаатыннарар иһин Бүтүн Соютаабы социалистическай нуоталаһыга кыайыылаабынан тахсан, төрөбүт республикабыт ССКП КК, ССРС Министрдарин Советын, ПСБКС уонна ЫБСЛКС КК Кыһыл Знамяларын ылбыта билиги барыбыт сүрэхпитин үөрүүнэн, кээн туттуунан өрүкүттэ уонна

1950 ҮНДЭНДЭН ҮНДЭН ӨРӨ НҮҮРТЭ.

Бийлагы сайын улахан нураан буолбутунан, бийиги пройуонмут оттоһун былдьанын билигинги туругунан 40-тан тахса бырыһыанна эрэ тирээтэ. Онон пройуонмутугар уонна көл-хазмутугар оторунан көрсүллүбэтэх ыарахан кыстык тирээтэ. Манньык күчүмэйдээри бийиги, ыччаттар, хайдах даҕаны көрөн олоруохпутун сатааннат. Билигинги тирээн турар саамай элбиктээх сорукуптуунан — кэлэн иһэр 1973—1974 сыллардаагы кыстыгы ситиһинкэлэрдээх туорааһын буолар. Маны тэрийии илэхэ туох баар ыччаттарын күччүрүөт эбээ-һинээтэрэ, халбаҥнаабат иэтэрэ!

Бэйэбит сүгүнэннээх юбилейбит буолаары турдагына суоһу интэитян ара нотабүүгэ сүгүтэрилибит итэҕэ бийигини элбэххэ эбээһинэстиир, уһулуччулаах болбонтону туһаайарга ыгырар.

РЕСПУБЛИКА УЛАТТАРА УОННА КЫР-
ГЫТТАРА, ити сөрүктары толоруу туһунан
билги коллективпыт элгининин испэтиһэн
баран, социалистической муоталааһыны кизг-
ник тэтиртэргэ быһаарынна.

РЕСПУБЛИКА БЫЧАТТАРА УОННА КОМ-
СОМОЛЕЦТАРА, БЫЧАТ-КОМСОМОЛЬСКОЙ
ФЕРМАЛАРЫН КОЛЛЕКТИВТАРА, комсомолга
В. И. Ленин аатын ижэрий үйэ аңардаах юби-
лейын көрсө, эңигини буттүүнүгүтүн сана со-
циалистическай куоталаһымыга ыгырабыт! Тап-
таллаах Сахабыт сирин тыатын хаһаайыстыба-
та өссө сайдарыгар бары нүүспүтүн-күдэхпи-
тин ууруобун!, тус бэйэбит политическай би-
линибитин өссө диригэтиэбиз! Эңигини ыгыраа-
туран, бэйэбит иннибитигэр үрдэтиллибит эбэ-
һэтэтиэлибизни ылынныбыт уонна ону комсомол
бырааһыннымын көрсө толоруохпут диэн биэ-
тик эрэниэрэббит!

РЕСПУБЛИКА УЛАТТАРА УОННА КЫР-
ГЫТТАРА! 1973—1974 СЫЛЛАРДААБЫ
КЫСТЫГЫ СИТНИИЛЭЭХТИН ТУОРААН, ПАР-
ТИЯ УОННА ПРАВИТЕЛЬСТВО УРДУК НА-
БАРААДАТЫГАР—БҮТҮН СОЮЗТААБЫ СОЦИА-
ЛИСТИЧЕСКАЯ КУОТАЛАНЫЫ КЫНЫЛ ЗНАМЯ-
ТЫГАР ДОСТОЯНАЙБЫТЫН ЭССВ ТӨГҮЛ
КӨРДҮРҮӨБҮН!

ЭДЭР СҮӨСҮНҮТТЭР, БУ УДАРНАЙ ФРОНТ
АХСААБАТ БАЙИАСТАРЫНАН БУОЛАР ИЙН
БАРЫ КЫАХПЫТЫН БҮТТҮҮН ТҮМҮӨБҮН,
БИЙГИНИ ВЮӨНГ, БЭЙЗБИТ ИННИГИТИГЭР
САНА СОРУКТАРДА ТУРУОРУНУГ!

СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ КУОТАЛАНЫЫ БЫ-
ЛААБЫН НУӨРЭЧЧИ ТУТУОБУН!

УОЛАТТАР УОННА КЫРГЫТТАР,
ЫНГЫРЫЫНЫ КИЭННИК ӨЙӨӨН!

КАРЕЛЬСКАЯ АССР. Сортосемянная совхозка Галина Деисенко салайар суусуһуттарын биригээ-
дэ сайыһыгы мөчирөөг көмгөр хас бундун ыһахтан 1500—1600 килограмм үүт ыта.
СНУЛОЖКА (ханастан уга джак): биригээдэ чилинээрэ А. Волник, А. Литвинова, Т. Мадви-
дова, Е. Сизрапина, ветеринарнай врач Т. Федотен, М. Манчичевская уонга биригээһинэр Г. Деисенко;
совхоз айрыырыкай борзуда ыһахтара.

ЧЕРНИГОВСКАЯ УОБЛАСТЬ. Нежинский завод канцелярских оловянных изделий. Предприятие было основано в 1892 году. В настоящее время оно производит оловянные изделия для канцелярии, а также для промышленности. В 1950 году предприятие было переименовано в Черниговский завод оловянных изделий. В 1955 году оно было включено в состав Черниговского государственного университета. В настоящее время оно является частью Черниговского государственного университета.

СНИМКИ: комбинат ферментационный, площадки газар
тууламмыт огурсуну тийлэргэ бэлэмнээһин.
Ю. ОЛЕЙНИК фотота. ССТА ФОТОХОНИКАТА.

ЧЕЛИ: УТАРЫЛАҢЫ САЛҒАНАР

ПАРИЖ (ССТА). Францид бэчээтэ Һинтиһээрэринэн, Чилигэ утарылаһын кистэлэн национальлай совета үзэлһин. Һини састаабыгар нутчистарынван бобуллубут араас политическай бөлөхтөр предста-вительдээрэ кирирэлэн.

НЬЮ-ЙОРК (ССТА). Чингтгэн Хувенс хааншаах байлцааны режимиг утарыла ньгаар тустарынан нийтлэрийнлэр кээлэлэр. Утарыла ньга дейду үгс куораттарыгаар бара тувар. Сянтыяго уу-

дусаларыгтар байгалийнхидар
 бичирхгаарх дүүдэмизэһини
 нэрэ салбарар.

ПАРИЖ (СССР). Байгалийн хууча салмаатара нэст Пайло Перуза өлбүтүн кинэ сөтөрү буулан баран кинэ днэтнхэр китон түстүлэр уонна погром ошордулар днэн Франс-пресс агентствө иштннхэрдэ. Сал-мааттар днмнэ днэгднйцлэр, түннүсү алдмттылар, кин-гэлэри, сүрүмаллары, хаар-тыскалары уотмттылар.

БЫҢААРЫЛААХ СЫЛ ВАХТАТЫГАР
БЭРИЛЛИБИТ ТЫЛ ТОЛОРУЛЛУО

«Якуттежмилхээстэй» холбогдох эрхйуэннаабы тутар тэрилтэтэ 1973 сыйл бастаны ангарыгар 67 тыһыынча солкуобайдаах барсы ылбыта. Арыс ыйга 531,6 тыһыынча солкуобайдаах үлэни ыытыхтаах былаанын 103,6 бырыһыан толордо. Ааспыт сыйл туһаннаах каминээбэр 148,9 тыһыынча солкуобайдаабынан элбэх үлэ толорулунна эбэтэр произвадство 37,8 бырыһыанынан улаатта.

Бу хэмжээ бичир үлдэвч 6474 онцугар 7565 салхуофайдаары үлдээгч эхтэр маныхаа бийдэн 116,8 бырышман талоруагил. Бичр кайи огорон табаарынга аасинт сэл тууаинаах кэминдэр бэр бөлэлдик үрдээт, Өл—үлэ тэрэвчинин тунсарымтан, үлэ сэлгэ нымаларын элэххэ кнэлэринтэн, йитилеткэ үнүс, бйлаармыланх салыгар социалистической нугаалааны гэнийн-түтүн, рбочайдар кхторон-нэмнрэ нүүхүрүүтүн. Холбоёр, бийлэ буюу хайнч, тэвйк, тэһынэ сүүс бырышман мехави-алялина, сүүс бырышман бэ-йэ эрбэинит бурууһунан үтүттэ клирдбит.

Государственная, кооперативная
территориях рүү тууруу бытмол
орхуу үчүгүйдөк баран ийэр.
Ол курдук, мания арыс ыйдаах
былаан 176,7 бырымнан толору-
дуна, 200,9 оншугар 355 ты-
нымыча солктойаазаах гла орн-

буудина. Ити нийгэр Сызанга
Унур буудал бөхүүдэд 320
миллээрх өсүүдэд дундын ту-
туутугар 31 онцугар 158,8 тн-
ийнмича сэлжүүбайдаах. Чуарч
сэлжүүдэд 30-үүт дундын-
түгэр Крылов гүдэ дундын өсүү
буудугар 24 онцугар 66 тн-
ийнмича сэлжүүбайдаах. Хонгоо
Дирингэр 12 квартиралдах өдөр-
дунд тутуутугар 34 онцугар
39,8 тн-ийнмича сэлжүүбайдаах
үлэ барда. Бу дундын, өдөр-
дундын уонна - Эрилик Эрилик
дундын колхозжа колхозтаахтар
пик жондичмөннээх сэлжүүдэд
дундын бүтэргэн үчүтэй сэл-
жүүдэд туутардыбыт. Өтөн
5 күнээржэ райсовет байлаар-
най дундын дунда, Калинин
дундын колхозжа Уу буудаах
400 бөрөөсү сага шиймэн
бүтэргэнжэ турар механика-
рнай экспериментальнай хо-
но бүтэргэнжээр.

[illegible]

мағы соруудағын 172 ғылыманды
тоқорға.

Биоридилан бастаг үзэгт-
гэртэй Николэй Акилович Дь-
ковцов, Фаддеев Степанович Нога-
нов шөфөрдэр ортолдулар соци-
ялистическай күралаһынгай на-
лики элбэтэр. Кырдыарас өм-
лүтүннүү Дмитрий Федорович
Нигитин таһаарымлаахтыг үлэ-
дирни төгө, идэтигэр ажэрдэри
үөрэтэр, минилэргэ амытан апа-
рав.

Сыл арыс айыынады былаан-
нар көткөктөргө тутууну ыла-
тымыга уюмга тарилга бейгени
тутуунун ылымыга үлгүн
субулан туолабылар. Бу итэ-
ли түргөниик туурамыга тү-
литарбитин. күүсүтүп тууку-
дуу.

Бэллэктин тохуу нэгийтхэ үхүе, баянгарынаах сыйгар 830 тиймича солкуобайлаах үлэнк тоторуохтаах бэллэктин ахеминны 25 күнүтэр 90 тиймича солкуобайдаарынан ахара тоторон тийарга бэллэктин сөндиястичеснай баянгарынаах тиймича. Бэллэктин үхүе бигэ бууларыгар эрингарылар. Бэллэктин үлэнк тоторуулаахылар тийа. Эрингарынаах ахемин колхонд 14 боксинаах гарына тутаа туйаа килэ-сүхүн.

Н. СЛЕПЦОВ.

«Якутменколхозстрой» холбоон оройуомнаады тутар тэриэтэтин советын председателэ.

ИЙЭ ДОЙДУГА—ӨССӨ ЭЛБЭХ БОРОДУУКСУЙАНЫ!

1973 снл балаган мйан 19
мунунээрн тургунаан оройуон
урдунан снл устатыгар, эбн
соруады кылларан туран,
33560 центнер уут госуларствова
туттарылыахтаага 567 центне-
ринэн ахарыллына. Ууту госу-
ларствова атылыаһын сыллаады
былаанын Эрилик Эристини
затынан колхоз 116,1, Ленин
аатынан колхоз 105,1, Калинин
затынан колхоз 107,5 быры-
һан бодьдорун иннинэ толорон
бастаатылар. бу хаһайыстыба-
лар билигин 1974 снл суотутар
удалыи сылдьаллар.

Од эрээрн үүтү маһынга
уонна государство тут-
тарыыга баар итэҕэстэргэ эл-
пинтэниэн суох сыһыамнаһар та-
быллыбат. Онуук итэҕэстэринэн
туохтар буолалларый?

Бастатан, үт валовой шамыгар уонна киинин государствора туттарыыга сорох тирдэргэ ынахтары сайыллыкка тахсан баран хойукка диэри уонна кыстык фермаларга кириэх быдан киининэ бүтүгэ иккитэ ыайын улахан охсууну таһаарда. Ол курдук, Бард Маркс аатынан көдхөккө Туруйа, Кураанах Эбэ сайыллыктарга ынахтар бэс ыйа бүтүүр диэри иккитэ ыайа сайдыбыттара, өттөн сөхкөс Ытайнахтаагы от-дөлөннөтэ ынагы иккитэ ыайын-та баһаран ыйын 1 күнүтэр киирбүтэ.

Инары угта мааны алыншмы
ийга дигри тохтатуулаа суохтаах
ата. Хомейуох иһин, оройуон ха-
баайыстыбалара инары икитэ
маанына баларан иһын 15 кү-
нүттэн бары савалабыттара.
Ити барыта үүт ыамын урдэтин-
и буолуу-

тул туормастырымн хангайысты-
балар сазайазчылар биле-биле
ити түгәни кытаанах хонтуруол-
га ылбатылар.

Сорох хаайаайстыбаалр үүт
киригтийн-тахсытын набаа бу-
туурдахтыг учуоттуулар. Ол
гүмүгэр ыаммыт үүт ханна, ха-
нан, хайдах ороскуоттамыта
кыайан ынаарыллыбат, тосу-
дарствода туттарыллыбытын,
ыларай эсигийн, хаайаайстыбаа.

үүтү схема быһылынан иһэл
пэттер, оһно кытаанах хонтуро
ду олохтообуттор. Ол түмүгү
агардас бу сыл агарыгар ха
бирдиси кырай бэйегин кырма
лаас үүтүтүн 6-дыы калора
ны аһара испата. Ол иһага
Калинин аатынан колхозка 37
Эрилик Эрестин аатынан кол
хозка 17 килограммы эбэтэр өл
лөвөй маннырыттан 17,3 + 36
быһыллылар.

хот 766, Кэшини латынхан хот-
хот 145, Кара Марк латынхан
хотхот 351, сөвхот 611 центнер
үүүү нэчөөтүрдүзү.

3. Оройуон хаһаайскайааһарыгар үүт хаачыстыбата күүһэрэн буолан, быраактаһар тубалтэга үгүс ол курдук, аһаһый түмүгүнэн оройуон үрдүнэн 981 центнер үүт буюрту буолла, ону хаһаайсылар талһардааха 31090,5 солкубайга Холбоһук Диниһ ааһы

сэлжүүлэгтэй тэнцэж, үргэлжлэн 5476,4

1973 сылга өрөйбүөн үрдүгүн
нааилиынан кыттан өрдөр үстү
2100 центнери сарытаанкалымы
га былан тирдиэлэн түрүр
Ити былан райсовет колхозмун
кулун түрүр мйдыла была
рытынан бари сарытаанка
чалынайгы жанар мнхтарь
учуоттаан түрүн тынчалдым
Од арзари бүтүмү күнүсөдө ту
рутуан баара-сура 314 центне
рүү хомулуна. 22 үүт хому
лааччы, үлснхтөөх айт бул
адына, билигин Хопорого, Ха
бахыска, Бахысга эр баалыр

Наймалзангьэтэн үүтү хэмү-
нурса Бахыа, Кыганах, Хайа-
хыт сельсоветтарыттан уратылар
утумнаах үлэни тэрийэн ыппа-
тылар. Сотуруахыта бу дьайа-
лы кудуаавныах олоххо кыллар-
батын иһин Содоуёк сельсове-
таа ишполкомун председатели таа
Софронзон Н. С. районоҕо испол-
комуттан сэрэтин ылла. Отуот
Чураппыа сельсовета (исполком
председатели таа, Романов В. И.,
наймалзангьэтэн үүтү атыкка-
һамын букаатыннаатык таста бу
дьайаларын олох тэрийэтичээтэ

Чурагны салмагтайнх нь бийлэх тархатгалын үүтгэгчдээр зорцуулсугуйн заачийнхаа рийно, эт-үүт комбинатай бу дьлдла кууадангийн үндэсэлэн каланлар. Ол түмэтэр үү ач малайиннарга, өстолбуойга быста-быста атыхалвар, асортичен алдах. Хөлсийнэн эт-үүт комбинатын инрекцияй бидеа үүүт тутар жуунна нэ.

(Бутуугуус 4 стр. көр).

- ҮҮТ БИМЫГАР ТУХАНЫЛЛЫБАТАХ КЫАХТАР.
- Табаарынас—73,9 эрэ бырыһыан. Того?
- Түүлээх былааныгар кутталлаах балаһыанньа

нэийлгээнээд, сабынлаах тариа-
тэвчлэрт орсонгоотойнхныг туо-
раппыг хэвнэ үеийг эхнэ үүт
хэвнэ барбыг-хэвнэ биллэг
эвчлэрт ордон хэвчлэрт туурагдлаар
тахчлалынхныг. Манхныг бэ-
хныг барыг хэвчлэнтэйгээр
барыгларьгэр бэвчлэрт. Ордон эвчлэрт
бүтүүрлэх хэвчлэнтэйгээр
хэвчлэрт Карл Маркэ ахынхн
уонхн сөмхлэрт буюулар. Дэлгэ-
дэвчлэрт Карл Маркэ ахынхн
хэвчлэрт эвчлэрт үйг түмүүрлэх үүт
табларьнхныг 106 бэвчлэнтэйгээр
түмүүрлэх үе!

ОРОЙУОН үрдүнэн үүт та-
баарынаа орус — намыһах.
Баларап ийин 1 күнүмэри ту-
ругунап 73,9 эрз бырыһааһа
төгүнэһэр. Дингэ, көрдөбүл бы-
һыытынан 83—85 бырыһиан
буолуохтаах эрэ.

Үүт табиғрынаһа намыһарын
бирчигинэлэринэн манһык түтөн-
нэр буолуохтарын сөд:
1. Уһаһайыстыбалар ньирэйгэ

2. Үүт орго сызатын нанынаба
Ону манымк тааһыһаттан көрүүх
та сөп

Хайвандын нэр	Үүт т 6 арманын %		Үүт 3-10 см-аа
	Фит. байгалийн эх	Үүт пер-сметийн	
Лонин	79,9	75,0	3,74
Эрдэнэ Энхтүвшин	85,0	79,3	3,73
Калинин	75,4	72,3	3,84
Карл Маркс	81,5	74,1	3,64
Субуруусхай	80,5	79,4	3,81
Оройуон үрдүнэн	81,6	73,9	3,76

Косторун курдук, оройуон ба-
ры хабайысчубаларыгар үү-
рүтө сыта билискэй сытаарар
ламьнах. Ити түмүтөр фактиче-
скэй туттарылыбыт үүт физи-
ческэй мыйааһымынаарар эачек-
аарылыбыт үүт мыйааһын-
аччыгый. Апармас үүт сыта па-
мынарыттан арыс мый устатыгы
Ленин аатынан төлөхө 430
Финляндия Эстония аатынан 40

нан колхозтан 366,7, совхозтан 190,3 центнер үүт государство ба тусгааруулга болон хөдөлмөрчид

Угит пер- сентид		Угит 30-10 сызга
75,0	3,74	
79,3	3,73	
72,3	3,84	
74,1	3,64	
79,4	3,81	
73,9	3,76	

Малы таһынан туттармаллыбыт үүт 88,9 бырибүдүнэ механич-
скай сирээдинин II-с группара
туттарылланын. Итиннэ үүт ха-
чыстыбата эрэ нүмтээбит, ону
таһынан кинээх үүт кээлтиһи
18 кырадыстан үрүүк буула-
бына, туттармаллыбыт үүт ха-
бирдин денитерин айы 5-тин
солкуобай сикка абыллар. Ити

ИЙЭ ДОЙДУГА — ӨССӨ ЭЛБЭХ БОРОДУУКСУЙАНЫ

(Бүтүүтэ. Иннин 3 сгр. нөр).

мнхэр ахан бэрбэжээ элбэх үүт бүртү буолуутугар тнэртэ, албэх үүт сүөгэйинэн туттарыдынна. Карл Маркс аатман колхоз Чыапшаратаары арыатын сыара күн бүгүтүгэр днэри кыайан аймалы-бакка турар, ити хааайыстыба сүөгэйин сайыны быһа Маралаа-быга таһан, албэх көрүлүбэтэх өрөсүөккэ төбиллэнэ.

Ити этилибит итэстэр барылара үүтү өнөрүүгэ уонна государствога туттарыыга бэлэр-көстөр атахтааһын таһаар-быттарыа чуолкай, мань туһаан-наах үлэһиттэр болдомто киини-гэр ылан, үлэни лаппа тупса-раллара эрэйиллэр.

У КҮС квартал акка былаа-нын төлөрөр иһин бары ха-аайыстыбаларга государствога сүөгүнү туттарыы ытылынна. Былаан быһытынан 1790 тобо ынах сүөгү туттарыллыахтаара туолла. Быһыл сүөгү уойууга кыбарана суох. Онон үс квартал былаан баалачча үрдүк уойуу-лаах сүөгүнэн толоруллуо днэ өрөһүнэххэ сеп. Кыбарана днэ сүөгү структурага кэһиллибитэ, ол түмүгэр үкээ бөрөөскү заху-ка барыта буолар.

Өдөрүөт аһын, хортуопшуйу үүннэри, государствога тутта-рыы былааннара букатын төрү-нүлэр. Хортуопшуйу государство-га туттарыыга 225 тонна бы-лааннаах абыт буулаахытына, сыччак 33,7 тонна атылланна. Билигин турутууна 400 тонна сиэвэ хортуопшуй уурулуох-таахыттан 208 тонна эрэ пидва-лы булар кыахтанна. Өдөрүөт

аһа 135 тонна атылланнаах-таахыттан баара-суога 29,8 тонна атылланна.

Хортуопшуйу, өдөрүөт аһын үүннэригэ билигин кытта араа-бараа почвеннай-климати-ческой усулуобуйалаах Азия, Индо-Хангалас оройуоннара үр-дүк көрдөрүүлөөхтөр. Ити бири-чиннэте билэр, киинлэр сир аһын үүннэрингэ улахан суолта-ны биэрэллэр, бириэмэтин кө-түпшүккэ кэтээн сыдыан уу ку-туутун төрийн ытталлар, сайы-ны быһа үчүгүйдик көрөллөр-ха-райааллар. Оттон билиги хааа-йыстыбаларбытгар ол кыаллы-бат.

ТЫА хааайыстыбатын бири-салаатынан түүлээх булда, сайыны иһини буолар. Оройуон-на быһыл 177 тыһыынча сы-күобайдаах түүлээх былаанна тнэрдиллэн турар, ол иһиттэн 60 тыһыынчага тыаттан киирип. Кэтээн көрүү түмүгүнэн оройуон территориятыгар андаатар уон-на тини олус убадас, аастыт сылларга түүлээх бу икки кө-рүгэ былаан толорууга ула-хан төһүүнэн буолар ээ. Онон тыаттан да бултааһын, иһитнэ да сайыл былааннара туолууту-гар кутталлар үөскэтиллэр. Ба-лаһыаһына иһиник кытааныбын трдүнэн, бары хааайыстыбалар-га кадровай булчууттар састаа-тарын сүүмүрдөөһүн ытыалла, киинлэри булчуур сиринэн, тран-спортинан, буат сөбүнэн хааччы-ыны билингтэ днэри тарилла-иллэ. Ону ааһан, бөдөбүт иһин-бит иһигэр баар иһитнэ сайыл-

ларбытын көрүүбүт-харайымыт көрдөбүлгэ ыраадынан эһиттэ-тэбэт, сайыллар тарианымла-баттар, күр түүлээх билингтэ днэри баар, айыллыктары ассор-тимена аһыйах. Сайылларга үчү-гүйдү илэменнэй, санитарыи хам-паанытыгар эрдэттэн бөлөмнө-нин үлэлэр ытыаллыбатахтарын түмүгэр тариаларыи хаачыстыба-та мөлөөһүнэ, кытарааһыннара, өрөнү ылым аччыйына таһа-рыллар. Сайыны кытта үлэ мөл-түбүттэн Эрлик Эрнэтин ааты-нан колхозка бири иһа сайылтан 1,05 эрэ өйө ытылынна, манна өнөөдөр уонта таһа сайыл ферматтан күрөөн күн бүгүтүгэр днэри ойуурга күүлэйдик сы-лаллар.

Тыа хааайыстыбатын боро-дууксуйаларын өнөрөн таһа-рыыны уонна государствога тут-тарыыны аабаттар иһиттэн оройуонга билигин дараны улахан сиралаах үлэни ытыахха наа-да. Министиртэр таһаар итэс-тэргэ тулуһуллубат быһыы-май-гы олохтоһуохтаах, итэстэр ту-гатына туоратыллан иһитнэ-тэр, кэлэр сыдылларга билигин быһаарыллыахтаах.

И. ДЕГТЯРЕВ,
тыа хааайыстыбатын собо-туопнара уонна хаачыстыба-ба инспектора.

ВДР фармакологической тэри-тэлэрэ былэргы народной меди-цины рецептеринэн эми бэлэм-нээһини баһылаатылар.
Снимокка: саҥа эми лабора-торияга бэрэбизиркэлээһин.
ВИА—ССТА фотолара.

Культурнай олох сокуннара КИИНЭ ҮЛЭҢИТТЭРЭ ОТЧУОТТУУЛЛАР

Аастыт юбилейдардаах сылаа иһиги оройуонмут киинэтин үлэһиттэрэ былаан-нарын бары көрдөрүүлэринэн 1972 сыл ахсынны 19 күнү-гэр төлөрөп, республикан-ский социалистической куо-талаһыла ситиһилэрин иһин СССР эбкомун, Саха АССР Министрлэрин Советин, Саха АССР Верховнай Сове-тин Президиумун уонна ПССУОС үһүс степеннээх Па-мятвой юбилейнай диплому-нан наһаарадаламмытара.

1973 сыл кулун тутар 15 күнүгэр билинг оройуонмут киинэтин үлэһиттэрэ пяти-летка үһүс сылын былаан-наах соруудахтарын бөддьүтүн иһиннэ төлөрөр туһугар рес-публика киинэтин үлэһиттэ-рин социалистической куо-талаһыла иһыран тураллар.

Сотурутаагыта киносот-дирекциятын советын мүч-

һааһар оройуонга таһаары-лаах Диринг киноустановка-тын старшай киномеханика Карпов Н. И. уонна Мугудай, Хаты-лы киноустановкаларын кино-механиктара Максимов И. П., Павлуцак А. В. социалисти-ческой эбэһэсталистибатарыи төлөрөп иһитилэрин туһунаа отчуоттара ытылынна.

Муһунааха кэпсэппит ди-рекция советын чилиэннэрэ райсовет испэдькомун предсе-дателян солбуйааччы, Бельх М. И., СССР райкомун про-пагандага уонна агитацияга отделын сэбиэдиссэйэ Федотов Н. И., райсовет културага отделын сэбиэдиссэйэ Банди-вский Н. И. үө. д. а. Диринг, Мугудай киноуста-новкаларын киномеханиктара Карпов Н. И., Максимов И. П. тобо да сүрүн көрүнгэ эбэ-һэсталистибэлэрин төлөрбүт-тарын иһин, киинэ тула аги-тационнай-мааскабай үлэни ситата суохтук ытталларын уонна олохтоох партийнай, советскай өрөгүөһү кытта сибэстара мөлөөбүн бэһиттэ-тиллэр.

Хатылы киноустановка-тын механика таб. Павлуцак эбэһэсталистибатарыи бары кө-рүнгүгэ төлөрбөтүбүн, киинэ тула агитационнай-мааскабай үлэни ытыа да соруумтааһын иһин дирекция Совета была-габар бнэрэ.

Дирекция советын иһиннэ дирекция уонна профсоюз меккомун холбоһуохтаах муһ-наахтарыгар Сылан киноу-становка-тын киномеханиктара социалистической эбэһэ-сталистибэлэрин төлөрөп иһити-ларын туһунаа боһуруос кө-рүлүбүтэ. Оһи- бэрэбизиркэ түмүгүнэн үлэлэрэ-хамнастара мөлөөһүн, эбэһэсталистиба-ларын төлөрбөккө иһэллэринэн билиннэлээн киномеханиктар Лебедев Сүөдэн Иванович кы-таанах быаһагар ылаа, Пав-лова Анастасия Анастасевна үлэтигэр бөсхөдөннө.

Н. КОНДРАТЬЕВ.

И. ЛАПИЦНАЯ,
ССТА ырытааччыта.

Родакторы солбуйааччы **А. Г. ТУРАНТАЕВ.**

Күндү иһэм, көргөһүн, өдөрүөт, аймакшыл
ПОСЕЛЬСКАЯ АНТОНИНА АКИМОВНА
бу дым баларан иһин 22 күнүгэр соһумардык өлбүтүн бары дөдөтөрүлүр, таһаарыстыгар курутуулаа туран аһитиннэрибит.
Уола, нэргэнэ, ийэтэ, аймактара.

Ойуур ыраастааһыннын бйа

Ойуурга уот барар кутталлаах нэмэ аастытынан, Чурапчытаагы лесхоз ойууру күһүгү ыраастааһын ыйын биллэрэр. Бары мээ көрпит хааайыстыбалар уонна биридиһлээн дьон деляналары ыраас-таан, сыһын уматан, ойуур харыстабылын үлэһиттэригэр тутта-рар эбэһинэстээхтэр. Ити ыйыллар үлэлэри үчүгүйдү хаачысты-лаахтын төлөрөн, нэрип делянаны алтынны 10 күнүгэр днэри туттаран баран, бөлөмнээбит мастарын тнэһинэстээхтэр. Лесхоз мээ соботуопкалааччылар деляналарын ыраастааһына хаалар түбэлтэлэ-ригэр маһы тнэһини бөбөн туран, неустойка ааһыа днэри сэрэтэр.

ЛЕСХОЗ АДМИНИСТРАЦИЯТА.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР

УЛАХАН СУОЛТАЛААХ КЭПСЭТИИЛЭР

Билиги комментариблыт

Женевага стратегическай сө-биллэһини хаарчахтыр туһунаа советскай-американскай кэпсэ-тинилэр салгыы сагаланылар. Киинлэр быһыл сайын **А. И. Брежнев** АХШ-ка историческай сылдыһын кэмгэр ситиһил-либит сөбүлэһингэ өдөрүөт ыты-тылаллар.

Биллэрин курдук, СССР КК Генеральнай секретарын уонна АХШ президиан **Р. Никсон** ик-ки ардыларыгар кэпсэтиһиллэр хаамылыгарыгар стратегическай сөбүлэһинлэри хаарчахтааһын боһуруостарыгар улахан бөл-өмтө туһаайылыбыта. 1972 сыллаары нам ыйыгар Москвада иһин баттаммыт икки докумуон — раштаттан комүөкөнөр оборо-на систематын хаарчахтыр ту-һунаа Дуогабар уонна стратеги-ческай киман киирэр сэрин сө-бүн хаарчахтааһын уобалаһыгар сорох дьаһаллар тустарынан би-риэмэһинэ. Сөбүлэһин — төрт буолар суолталаахтара бэлэ-тэмнэте. Ити докумуоннар сөбү-лэһин билингтэ, ордук сүөс-таах көрүткэриин историкара-дан бастаан дин дьаһала

хаарчахтыыллар.

Ити сөбүлэһинлэри төлөрүү хаамытын туһунаа саһааларын билсэн баран, үрдүк таһымнаах советскай-американскай кэпсэ-тинилэр кыттылаахтара икки дойдү киинлэри олоххо иһиллэр, ону таһа стратегическай сөбү-лэһини салгыла хаарчахтааһын туһунаа сөбүлэһини ситиһэр суолууан иккиэн биһртэ иккии днэки хардылылар саһаалаах-тарын биһэргэттилэр. Бэс ыйы-гар Вашингтонга стратегическай киман киирэр сэрин сөбүн сал-гыы хаарчахтааһын туһунаа кэпсэтиһинилэр сүрүн принцип-тарын туһунаа сөбүлэһин иһин баттаммыта. Онон Советскай Союз уонна АХШ 1974 сыллаах-ха иһин баттыр сылтан биһр сыл иһигэр бу уобаласка ордук төлөрү дьаһаллар тустарынан бастааһынай сөбүлэһини ыры-ган өнөрүүгэ дьанмардаахтык дьулуһуохтаахтара көрүллэр. Сии урукку курдук, өртүтэр бой-ба-йларигэр куттал суох буолуу-тун иһтириһтэриин уонна биһр өртүт быһаччы — абытар оһо-ма-най эргитан аһаардаһыны ордук-танарыгар соруууу СССР иһи-ан-

на АХШ икки ардыларынааһы сыһыаны бөрөгөтүүгэ сөн тү-бөспөтүтэ билигиннэн саһаа-рыахтаахтара көрүллэр.

Стратегическай киман киирэр сэрин сөбүн хаарчахтааһын ор-дук төлөрү дьаһалларын түста-рынан бастааһынай сөбүлэһин билингтэ кыһан ситиһиллэ илик, государстволар иккиэн сө-бүлэһини бу уобаласка сорох дьаһалларга түһэрсэргэ бөлөмнө-рин эһиттэрэ.

Сөн түбөһиннэриллибит прин-циптэри Америка кимэ өбөс-төһөннө тоһо да астымынан көрөбүтүн иһингэр, АХШ сөбү-лэһиннэн үлүһүүүнү күүлүрдэ-гэ иһтириһтээх сорох эргитмэ-лэрин представителлэра биһа-мэттэн биһиэмэтигэр олору ута-раллар. Днэһинээх үөскэбит бы-һымы-майгыны көрбөккө туран, ити эргитмэлэр нам да бэйэлэ-ригэр быраастаахтык түөкэйди-гэр эрэнэллэр. Иһиник сору-нуулар сөптөөх харданы көрсө-лэр.

Советскай Соһуү ылар буол-лааха, киини позицията дьонко, СССР делегацията Женевага кэ-

ВИЙИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовая индекс 678700, Чурапчы с. Карл Маркс
уул. 12. ТЕЛЕФОНАРВЫТ: редактор — 9-13-95, редакторы солбуйааччы, эппит-
тнэрир секретарь — 9-14-95, отделлар — 9-14-95, уопсай — 9-15-05.